СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 268. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 17. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 268. Jersey City, N. J., Wednesday, November 17. 1926. THREE CENTS.

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ПЛЯНУЄ ПЛАТИТИ ПРИВАТНІ ПРЕТЕНСІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ

ВАШИНГТОН, 15. листопада. — Джерард Винстон, підсекретар скарбу, предложив комітетови палати послів для приходів плян, після якого конґрес мавби визначити 100 міліонів долярів публичного гроша на виплаченнє приватних претенсій американських горожан до Німеччини.

Демократичні посли сейчас повстали проти сього пляну, який департамент скарбу назвав ідеальним.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ЗА 15-ПРОЦЕНТОВИМ ЗВОРОТОМ ПОДАТКУ.

ВАШИНГТОН, 15. листопада. — Секретар скарбу обчисляє, що надвижка податків сього року буде виносити коло 300 міліонів долярів. На думку Мелона сю надвижку найкраще зужиється в сей спосіб, щоби звернути податковцям за минувший рік по 15 процентів уплачених податків.

ДИСКУСІЯ ЗА ХМАРОДЕРИ.

НЮ ЙОРК, 15. листопада. — Своєю публичною заявою, що хмародери вже покінчили свою службу й їх треба буде незадовго перестати будувати, бо вони роблять комунікацію неможливою, відомий американський винахідчик Томас Едисон почав оживлену дискусію. Зараз першого дня проти й за сим поглядом виступило богато визначних суспільних діячів і інжинерів.

Начальник „боро" Мангетена виступив проти Едисона, називаючи хмародери найощаднійшою будівлею та заповідаючи їм ще світлійшу будучність. З другої сторони цілий Сити Клоб виступив за Едисоном.

РОСПРАВА ЗА ВБИЙСТВО ГОЛА И ЙОГО ЛЮБОВНИЦІ.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 15. листопада. — На нинішній розправі прокураторія поставила одного свідка, котрий зізнав, що він бачив двох мущин і одну жінку в день вбийства недалеко місця злочину, але він тоді не придивлявся близче, хто се був.

Прокураторія предложила любовні листи пані Милс, хористки з церковного хору в Ню Бронсвику, до її любовника, д-ра Гола, проповідника її церкви.

Один свідок, який в день похорону д-ра Гола був візником похоронного воза, зізнав, що пані Гол зявилася на похорон з виразним знаком від драпнення на лици.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАХОДИ ОБМЕЖИТИ ВЛАДУ ПРЕЗИДЕНТА.

МЕДИСОН, Вискансин, 15. листопада. — Сенатор Ла Фолет, провідник так званого поступового блоку в сенаті, заповів, що поступові сенатори будуть старатися переперти закон про зменченнє власти президента Злучених Держав щодо скидування раз настановлених урядників.

МЕКСИКО ЗБИРАЄТЬСЯ ВИСЛАТИ ДО АМЕРИКИ ОСТРУ НОТУ.

МЕКСИКО, 15. листопада. — Мексиканські високі урядники заповідають, що в незадовгім часі мексиканський уряд вишле відповідь американському урядови на його послідну ноту в справі нафтових теренів, яка була дуже остра.

Мексиканські урядники заповідають, що мексиканська нота буде так само остра. Мексиканський уряд заявить у ній, що мексиканські закони се справа мексиканського уряду, до якої американський уряд не має права втручуватися.

БУНТ ЖІНОК, ПОКЛИКАНИХ ДО ЛАВИ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ.

ЕРВИНГТОН, Ню Джерзі, 15. листопада. — Межи кандидатами до уряду суддів присяжних, покликаних місцевим судом для судження двох властителів місцевих театрів рухомих образків за нарушенне недільного закона, найшлося 30 жінок. Коли суд відложив для якоїсь причини росправу на слідуючий понеділок, жінки вибухли на суд справдішною бурею обурення. Декотрі з них, як видно, відорвані від домашних обовязків судовим покликаннем, стали визивати суддів, адвокатів і цілий суд. Лишень з бідою вдалося поліції й судовим урядникам утихомирити розярених „суддів".

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ СЛІДИТЬ ЗА РОСІЯНАМИ.

ВАШИНГТОН, 15. листопада. — З нагоди недопущення до Злучених Держав пані Колонтай, представниці большевицького уряду до Мексика, піднято проти департаменту стейту закид, що він удержує „чорну лісту" людий, яких не вільно допустити до Злучених Держав. У відповідь на сей закид департамент стейту заявив, що такої лісти він не удержує, але в справі кождого російського підданого розслідждує докладно, чи він заслугує на допущенне до Америки.

СМЕРТЬ 4 ЛЕТУНІВ У ВОЗДУШНІЙ КАТАСТРОФІ.

САНТІЯГО, Чіле, Південна Америка, 15. листопада. — В чілійській державній військовій летничій школі зударилися зі собою два військові аероплями. Оба летуни й два пасажири погибли на місци, злетівши з висоти 450 стіп.

ПРИЗНАВСЯ РАБ — ТА ЗАПІЗНО.

„Рідний Край", орган українських угодовців в Румунії, в своїм числі 19. пише слідуюче:

„Румунські політики, гнетучи Українців національно, роблять власним коштом роботу большевицьких агентів. Хто не є сліпий, той бачить, як народна свідомість серед українських селян росте через те, що їм не дають навіть учитися в школі рідною мовою. Службовці підчиняються з бідноти, а селяни й робітники свою думку мають. Румунія виробляє для себе противне тому, до чого вона хоче дійти. Саме покоління, котре виростає під румунським національним гнетом, найбільше відпорне проти винародовлення. Тисніть ще ліпше й будете видіти ще виразнійше, що ви робите, панове румунські патріоти''.

Так, так, селяни й робітники мають свою думку, та біда в тому, що редактор Лев Когут і пан посол, лицар Лукашевич ще й до сьогодня не хотіли признатися до цього і в імя цих селян і робітників взивали Румунію спасати Буковину від большевицьких мук і терору, а перед виборами до парляменту розпиналися по селах за авересканськими кандидатами і їх прислужниками, пана „лицаря'' Лукашевича і Лисана.

ПАПА ПРО ФАШИЗМ.

В Римі мали відбутися руханкові вправи католицьких спортових товариств. Але в останній хвилі відкликано їх. Сталося це тому, що один фашист вибив по лиці епископа. Ґенеральний секретар французької католицької молоді Тібодо поїхав до Риму, щоби поінформуватися про цю подію. Після повороту до Парижа оголосив він в „Еко де Парі'' свою розмову з папою. „Святий отець сказав нам, що хоче скористати з нагоди, щоби без уваги на істнуючу в Італії цензуру повідомити світ про цілу справу. Італійській пресі не вільно нішо сказати: позбавлено її свободи, а зле інформований чужинець не знає, що діється в Італії, де фашистівські міліції виконують тиранську владу. Уряд, який їм усе завдячує і лише завдяки їм істнує, є супроти них безсилий. Їх шефи є також малі тирани, з котрими не вільно безкарно задиратися''.

РОЗІЙШЛИСЯ В ВЕЛИКІЙ ЗГОДІ.

ОДЕСА, 14. листопада. — Чічерин і Тейфік Рушді Бей закінчили свою дипльоматичну конференцію, яку називають другим Тоарі. Бо так як в Тоарі укладали Бріянд з Штреземеном в справі навязання сталих дружніх зносин між Францією і Німеччиною так і в Одесі думали над сталою турецько-совітською приязню. Ріжниця, як кажуть з жартом, була тільки та, що в Тоарі їли пструга, а тут російський кавяр.

Рушді Бей і Чічерин видали спільний стейтмент, в якім заявили, що між Туреччиною а совітами нема ніяких спірних точок, а є тільки щире бажання навязати як найтіснійші зносини.

БЕСАРАБІЯ „НЕ БОЛЬШЕВИЦЬКА" КРАЇНА.

Щоби вплинути на закордонну публичну думку про відносини в Бесарабії та затушувати те прикре враження, яке викликала в Европі заява проф. Стере, що румунська окупація за 8 літ зробила з Бесарабії африканську кольонію, міністер внутрішних справ Гога рішився сам обїхати цю „провінцію'' і тепер подає в пресі свої враження.

„Дімінаца'' з 17-го жовтня ц. р. пише: „Міністер вважає дотеперішну рум. публичну думку про Бесарабію цілком несправедливою. В наслідок поверхових спостережень деяких, часто і заінтересованих людий, витворилася в нас опінія, що Бесарабія нещасливий край, без національної свідомости, лишений на сваволю авантюристів і ставший свого рода африканською кольонією. Але дійсність показала нам щось иншого. Бесарабія з кожним днем румунізується. Селян з білецького і сорокського повітів (чисто українські. — Ред.) не розріжниш від семигородських селян. Бесарабський большевизм — це глупа видумка. Я говорив з селянами — і їх настрій всюди спокійний. Адміністрація всюди дуже гарна. Були однако і справедливі нарікання, бо є чимало недостатків, але вони всі з економічного життя краю. Неврожаї, податки, низькі ціни на хліб, викликали чималі клопоти між бесарабським населенням. Треба утворити їм державний кредит. Духовно Бесарабія цілком звязана з Румунією, хоч вороги це оспорюють''.

У відповідь на це румунська преса, як „Віторуль" і „Адиверуль", називає міністра Гогу небезпечним чоловіком з правительственної точки погляду, бо його доклад виглядає немов іронією на дотеперішні рапорти всіх ґенералів, що досі управляли Бесарабією. Під словами „заінтересовані одиниці'' треба хиба розуміти теперішнього ґенерального директора сиґуранци Ромула Войнеску, що завів цю „бесарабську систему'' і чому міністер Гога клевечить на нього?

Всі слухи, що в Бесарабії буде знесено стан облоги, не справдилися, бо военний міністер Мірческу катеґорично заявив, що „державні інтереси'' та сусідство з Росією вимагають того, щоби в Бесарабії, Буковині і Добруджі, де повно всяких непевних елементів, стан облоги залишити й на далі.

Так закінчилася дуже невдячно „місія" аверескансього міністра і олігархія трубить відступ від слів і обіцянок міністра Гоги. Кишинівська сиґуранца зараз по відїзді міністра заарештувала виділ центральної професіональної організації, забравши при тім всю кореспонденцію і книговодство Союза. Одинадцять проф. організацій закрито, бо вони по думці сиґуранци викликують тільки конфлікти між робітниками і хазяїнами.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ТЕАТР У ХАРКОВІ.

Остаточно сформовано трупу Українського Народнього Театру і роспочато підготовчу роботу до відкриття сезону. Його відкриють 1-го листопада. Завідуватиме художньою частиною Грудина, головний режисер Рошківський, черговий Юхименко. Окремі постановки дадуть: Бондарчук, Захарєв та Лапицький. Музичну частину доручено композиторови Верховинцю, головн. адміністратор Е. Сагайдачний. В складі трупи: Горленко, Доля, Терентєв, Зарницька, Жданова, Акимова, Скрипченко, Малієва, Попова, Овдієнко, Петляшенко, Юхименко, Тагаєв, Захарчук, Сокирко, Твердохліб, Ходимчук, Маслов, Носович та инші. В складі хору 24 чоловіка, оркестр 16 чоловіка. Тепер в театрі кол. Гріке провадиться ремонтна робота. Сезон розпічнеться пєсою „Гайдамаки", інсценізація Курбаса, постановка в пляні реального театру Рошковського. Далі піде новий варіянт „Вія" Бондарчука в постановці автора; пройдуть в новій постановці Юхименка „Богдан Хмельницький" та „Сорочинський Ярмарок", а також песи: „Фея гіркого мигдалю'' (режисер Рошковський), нова комедія Красовського (режисер Грудина), Рідля „Зачароване коло" (Бондарчук). Директор театру виїхав до Київа, щоб скласти угоду на постійну роботу з артистами Садовським та Саксаганським. На орґанізацію театру харк. окрвиконком відпустив 25 тис. карб. Ціни на місця буде введено найприступніші — від 15 коп. до 1 карб. 25 коп.

СЕРЕД УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ.

Вериківський здав до друку ДВУ три фортепянові песи, дві песи для скрипки й фортепяну та два романси на слова Слісаренка й Чупринки. Композитор також передаґовує й оркеструє зразки старої української симфонічної музики. Закінчив орхестровку увертюри „Сватання на Гончарівці".

Л. Ревуцький пише симфонію і квартет на українські теми.

Б. Лятошинський написав увертюру на українські теми. Увертюру буде виконано у цьому симфонічному сезоні Київської опери.

ВИДАННЯ ТВОРІВ В. ЕЛЛАНА (В. БЛАКИТНОГО).

ДВУ виготовило до друку повне зібрання творів В. Еллана (В. Блакитного), розрахованого на 15 аркушів. До видання ввійдуть літературні, публіцистичні та сатиричні твори покійника. Видати його намічено на день перших роковин з дня смерти письменника. Крім того накладом Вапліте мають вийти вибрані твори письменника.

ЕКСПЕДИЦІЯ ВУФКУ ДО МИРГОРОДА.

До Миргорода приїхала експедиція ВУФКУ робити знимки для картини „Сорочинський ярмарок". Знимки робитимуть у Миргороді, в с. Великих Сорочинцях, на р. Псьолі.

ВАРШАВА РОЇТЬСЯ ВІД МОНАРХІСТІВ

ВАРШАВА, 15. листопада. — Ціле місто знаходиться в нервовому настрою. Ніхто не знає, що жде Польщу, а рішаючим має бути завтрішний день, коли прийде до боротьби між соймом а Пілсудским. Да Варшави прибув італійський фашист Лянфранконі, який відбув довшу конференцію з Пілсудским, а по тім з ріжними польськими князями. В місті повно польської шляхти, яка зїхалася зі всіх сторін Польщі. Прибули сюда навіть німецькі монархісти і конферують рівнож з польськими панами.

З тоо всього вносять, що Пілсудскі, коли не прийде до порозуміння з парляментом, готов таки проклямувати себе королем. Одна з часописей передрукувала з того приводу казку Ґріма „Жабячий князь" та умістила відповідний малюнок, який представляє Пілсудского, як носягає по польську корону. Цензура одначе не допустила до видання цего числа газети, а навіть заказала дальше її видавництво.

Таке діється в Варшаві. Поза нею, як кажуть, мало хто інтересується тим, що станеться з Польщею. Всі зобоятніли до сойму і їм обоятно, чи Польща буде республика чи монархія.

СПРАВА ГОРІШНОГО ШЛЕСКУ ГОТОВА БУТИ ЩЕ РАЗ ВИРІШУВАНА.

БЕРЛИН, 15. листопада. — До міських рад вибрано в Горішнім Шлеску, який належить до Польщі, більшість німецьких радних. Сталося це мимо польських утисків. Кажуть, що було богато самих Поляків, які голосували на Німців, бо вже їм досить польської корупції та нездарности. Німці одержали на загал 60% всіх голосів.

Німецький уряд справ заграничних хоче використати ті вибори і предложити справу Шлеска Лідзі Націй до поновного вирішення і вирівнання границь.

ДОМІНІЇ ОБМЕЖУЮТЬ ЕМІҐРАЦІЮ.

ЛОНДОН, 15. листопада. — Премієри домінії порушували на імперіяльній конференції справу еміґрації і станули на подібнім до Америки становищу. Вони заявилися за дальшою еміґрацією з матірного краю, але за такою, яка їм потрібна. Канада хоче, щоби еміґрували фармери і домашня служба, але не хоче робітників. Анґлії знова найбільше залежить на робітниках.

ЦАРСЬКА КОРОНА ОСТАЄ В РОСІЇ.

МОСКВА, 15. листопада. — Норман Вайс закупив вправді богато царських клейнодів, а між ними і весільну корону цариці Катерини II, але не купив царської корони.

Царська корона, яку зроблено рівнож для Катерини, остає в Росії далі. Вартує вона $52,000.000 і має 4.936 брилянтів, 75 великих перел і богато других дорогоцінних камінів.

НЕ БУЛО МОВИ ПРО АЗІЙСЬКУ ЛІҐУ НАЦІЙ.

КСНСТАНТИНОПОЛЬ, 14. листопада. — Урядово подають, що на конференції обох міністрів заграничних справ в Одесі не було мови про ніяку азійську Лігу Націй. Стверджено там тільки те, що відносини між совітами а Туреччиною є більше чим сердечні.

ВЕЗУВІЙ ВИБУХАЄ.

НЕАПОЛЬ, Італія, 15. листопада. — З міста оглядають тисячі туристів вибух Везувія. Богато з них вибирається на саму гору. Новий вибух уважають звичайним явищем, який повторюється кождого року. Всеж таки пороблено заходи на всяку евентуальність.

МУССОЛІНІ ВИПРАВДУЄТЬСЯ ПЕРЕД ФРАНЦУЗАМИ.

ПАРИЖ, 15. листопада. — Муссоліні мав інтервю з французьким журналістом і подав, що він дуже жалує тих ексцесів, яких допустилися фашисти над французьким конзулятом і населеннем. Він осудив як найострійше такі вибухи і заявив, що вони більше не повторяться. Йому дуже прикро читати те, що пише французька преса про вибрики фашистів. Що пише инша преса, анґлійська, німецька чи американська, це має мале для нього значіння, бо тої преси ніхто в Італії не читає, але французьку пресу читають і це болючо вражає італійський нарід, коли вони читають французькі наруги. Щоби цего не було, Муссоліні ручить, що з боку Італії не повторится вже нічого такого, щоби давало Французам притоку до критики фашистів.

ВСІ ФАШИСТИ БУДУТЬ ОЗБРОЄНІ.

РИМ, 15. листопада. — Муссоліні зарядив, що кождий з фашистської міліції, яка має 190.000 членів, має дістати кріс. На разі видано фашистам 6.000 крісів. Такі самі суми будуть роздавати далі кождого місяця, доки всі фашисти не будуть озброєні.

СЕНАТОР БОРА КРЕВНЯК МАРТИНА ЛЮТРА.

ПАРИЖ, 15. листопада. — Париські часописи подають, що одна з предків сенатора Бори вийшла заміж за Мартина Лютра. В той спосіб пояснюють собі Французи те, що Бора прихильнійше ставиться до протестантської Німеччини як до католицької Франції.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОТИ КУЛЬТУ ФРАНКА

Під таким заголовком помістив статтю краевий часопис „Новий час", відповідаючи ґазеті „Нова Зоря", що е органом недавно тому заснованої української християнської організації. „Нова Зоря", яку так дуже реклямує в Америці др. Назарук, ствердила факт, „що від року йдуть змагання на всіх українських землях: на Великій Україні, на Західній Україні, в Америці і на еміґрації ввести культ Франка, культ письменника атеїста, ідеольоґія котрого є вбивчою для всякої суспільности", та що „нам, як християнам і патріотам, не вільно ширити культу Франка".

У відповідь на це ось що відповідає найбільш поширений в краю „Новий Час":

„Горстка людей кинула отсе визов цілому народові, хоче потоптати память одного з найбільших мужів, яких видала наша культура й наша історія. Мов ті Датани і Авірони хотіли би укамінувати українського Мойсея, що через ціле своє страдальче життя провадив свій нарід по шляху правди в обіцяну землю. Продовжують ту саму негідну роботу, яку почали ще за життя Великого Учителя, котрої не заперестали навіть в обличчю маєстату смерти. І це робить християнська орґанізація, яка визнає прінціп християнської любови і милосердя.

„Та обиду цю нанесено не Франкові, але цілій українській нації, для котрої імя і память Франка є святі. Всім відомо, хто був Франко, який був його світогляд. Навіть мала дитина може повчити членів християнської орґанізації, ким є Франко для української нації й ким лишиться мимо всіх зусиль „Нової Зорі". Велич праці Франка, його заслуги не лише для українського народа, але й для людства, признали і оцінили навіть наші вороги — але цього не може зробити християнська орґанізація, засліплена в своїй ненависти.

„Нова Зоря" забуває, що в теперішних часах в національному життю на першому пляні є національні моменти. Ставлячи в цей спосіб цю важливу квестію, ми не виступаємо проти церкви чи релігії. Ні, ми уважаємо її за один з найважніших чинників в життю нації. І якраз в нинішному випадку ми стаємо в обороні церкви, в обороні її престіжу, котрий підривають засліплені в свойому клерикалізмі одиниці і чинники. Вони не бачать того, що виступаючи проти того, що для кождого Українця є дороге, як приміром проти культу Франка, вони підривають авторітет церкви серед широких мас і витворюють податне підложе для безвірства. Культ Франка ввійшов так глибоко в наші маси і в їх кров, що ніхто і ніщо не зможе його викорінити — а тим менше „Нова Зоря".

ДОВКОЛА ВБИЙСТВА СОБІНСЬКОГО.

(Продовження)

Голоси львівської преси.

„Слово Польске", віддавши поклін пок. виконавцеві своїх приказів, каже, що мотивів цього вчинку слід шукати в „душній атмосфері", яка тепер панує в Польщі. А та атмосфера корініться в приході до влади бувших терористів і недавних переворотців, які бажають Польщу перетворити в державу національностей. В тому напрямку ведуть вони відповідну культурну політику (!?).

„А коли таку культурну політику і з такою ревностю в ініціятиві розпочав новий курс в Польщі, то хиба не важко зрозуміти процес, який на підкладі тієї політики мусів викристалізуватися в уяві і думці фанатиків з табору української партії: замордування визначного представника ідеї національно-польської держави вкажемо новому курсові, що свою національну політику веде ще за повільно, надто невиразно, за мало боево у відношенні до „реакції" польського націоналізму, який рішучо піддержує культурні постуляти етнічних окремішностей від їх політичного сепаратизму, з яких перші заслуговують на безоглядну піддержку, а другий в імя орґанічної єдности держави мусить бути безоглядно поборюваний. Скритовбивці є переконані, що теперішний психольоґічний момент у Польщі особливо надається до вимушення на кермуючих сферах політики концесії для сепаратистичних постулятів територіяльних меншостей, що вчорашній злочин заохотить ті сфери до „поглиблення" заініціованої ними програми культурної політики у відношенні до меншостей. Хочемо з усієї душі вірити, що скритовбивчий стріл матиме основно відмінний від наміреного наслідок. Хочемо вірити, що той стріл причиниться до опамятання блукаючих по бездоріжах нинішних володарів держави, що як нагально осліплююча блискавиця відслонить їм пропасть, над якою стоїмо і в яку неминуче скотимося, якщо негайно не звернуть з манівців, по яких гонять наосліп, всупереч всякій льоґіці, всупереч найпростіще зрозумілому національному інтересові держави... Віримо, що вчорашній злочин відслонить очі всьому польському громадянству на небезпеку, яка загрожує — не тому або иншому таборові, чи політичній партії, але всьому народові, цілій державі, що вкінці усвідомить усім чесним і розсудливим, що є справи такі великі, такі всесильні своєю величчю, з огляду на які не лише мусить наступи завішення зброї між завзято поборюючими себе партіями і котеріями, але з огляду на які мусить, безоглядно мусить, під загрозою прокляття будучими польськими поколіннями — наступити мобілізація і свідлання всіх Поляків в обороні найсвятіщого національного інтересу".

„Дзєннік Людови", орґан ППС. пише з приводу вбиства:

„Бл. п. куратор Собінський, як людина визначався небуденною непорочностю харатеру і на свойому становищі репрезентував величню ідеольоґію піднесення культури й освіти. В дуже важких скомплікованих умовинах, займав становище радше виконавця доручень, як ініціятора, коли йшло про національні квестії в шкільництві. Шкільні закони, заініціовані Ст. Ґрабським, а ухвалені більшостю сойму у відношенні до нац. меншостей — загострили конфлікт головно у Сх. Галичині. Переміна українських шкіл на утраквістичні викликала гострі протести з боку Українців, тому що Українці вважали це формою (чи лише формою? — Ред.) польонізування українського шкільництва. Таких шкіл спольонізовано на терені Сх. Галичини понад 1.000. Ясно, що бл. п. куратор Собінський сповняв тут лише доручення й обіжники мін. Ст. Ґрабського, та одначе весь тягар ненависти з української сторони падав на його плечі. Тому то головно в часі тієї акції (себ-то переміни українських шкіл на польські! — Ред.) одержував богато погроз і анонімів з погрозами смерти. На жаль, в тій акції бл. п. Собінський зовсім спирався на опініях і впливах народ. демократії, якій улягав аж до травневого перевороту, що виявилося в номінаціях і персональних справах та у відношенню до українського шкільництва... Бл. п. куратор Собінський впав жертвою неуправильненої системи і лінії поведінки у відношенню до инших національностей, впав жертвою (якщо правдою будуть підозріння поліції, що вбивства довершили Українці) рознузданого націоналізму. Впав жертвою немов би з власної волі, бо кількакратно пропоновано бл. п. кураторові перенесення на инше становище, одначе бл. п. Собінський вважав обовязком своєї совісти і переконання видержати на становищі у Львові, хоч постійно одержував погрози і хоч поліційні власти перестерігали його перед плянованим замахом".

Стоністична „Хвиля" так починає свій звіт про вчорашню подію:

„Понура вістка обійшла вчора вечером найбільш віддалені закутки міста. Вістка, що кожного мусить проняти жахом, бо на одній з улиць міста замордовано безборонного чоловіка".

Далі йде відомий вже опис траґічної події на основі поліційних даних. Зате цікавійший є погляд одного жидівського посла (мабуть пос. Гавзнера) на діяльність пок. куратора і його відношення до меншостевого шкільництва. Коли в останніх місяцях б. мін. Суйковський покликав був його для вирівнання розбіжности поглядів, то приймив його словами: „Правда, ви мене боїтеся!" — Зовсім ні! — відповів Собінський. — Я служив під займанцями і їх лякався, як же я мав би лякатися вас, польського міністра?"

„До жидівського шкільництва — каже анонімовий жид. посол — відносився Собінський річево. В справі українських шкіл мав бл. п. Собінський свою окрему думку, яка не все покривалася з думкою начальника ІІ-го виділу, себто теперішнього віцеміністра п. Ст. Ґайчака. П. віцемін. Ґайчак був за ліберальніщим трактуванням українського шкільництва і за поширенням прав того шкільництва, підчас коли бл. п. Собінський систематично змагав до польщення при помочі школи всього малопольського (sic!) громадянства. І не зважаючи на свою особисту надзвичайну доброту і свій великий такт в тому напрямку, не був схильний до ніяких уступок".

Поки-що без висліду.

Пополудневі нинішні ґазети подають, що слідство в звязку з убивством кур. Собінського спочиває в руках надком. Мітленера, шефа політичної поліції. На протязі ночі не вдалося впасти на слід атентатчиків, ані устійнити мотивів вчинку.

На перший плян видвигнено в поліції концепцію, що вбивство вяжеться тісно зі систематично довершуваним нищенням українського шкільництва шляхом тзв. утраквізації. Тому на протязі ночі переведено ревізії серед „підозрілих" Українців і арештовано кілька осіб з українських сфер, хоч труси дали неґативний вислід.

В ході слідства виринула теж концепція, що мотивом убивства є особиста пімста якогось ґімназійного учня.

Нинішня ранішна преса подала однозгідно, що два юнаки, які йшли за пок. Собінським розмовляли між собою по українськи. Полудневі ґазети заперечують цю вістку, кажучи, що вони між собою взагалі не говорили, а тим менше по українськи.

Дотеперішне поліційне слідство устійнило, що атентатчики втекли на вул. Тарновського, опісля збігли попри цегольню Нахта і вул. Зеленою вернули до міста; тому мусять скриватися десь в місті. Поліційна погоня в напрямі станиславівського залізничого шляху не дала висліду. З моментом убивства лучать теж переїзд якогось авта Королівською вулицею, яким атентатчики могли виїхати зі Львова. Слідство, яке досі не дало висліду, ведеться далі.

(Конець буде).

Осип Лонгин.

НІ, НЕ СЛУГИ МИ ВАРШАВИ!

Знов не стало між живими
Одного тирана.
Двох героїв усмертило
Собінського-пана.

Усмертили кровопийця,
Ляха-галапаса,
Що пирував нашим горем
Як за „круля Саса".

Колись шляхта запивалась
Цілі дні і ночи,
А Мазур терпів покірно
Й виплакував очи.

Аж урвавсь терпець Мазурам,
Так їм надоїли,
Що вийшовши з рівноваги,
Взялися за пили.

Тай різали вражих панів
Мов дрова пилами,
Помалютко — ще казали —
Тен бил добри з намі!

Так Мазури відплатились
За свої наруги.
А щож ми? хиба чим гірші?
Хиба ляцькі слуги?...

Ні, не слуги ми Варшави,
Праги, Букарешту,
Ні Москви, що всі лагодять
Для нас лиш арешти!

Ми Народ, що хоче волі
Й бореться за волю!
І безкарно не пропустить
Ні одну сваволю!

Ми знаємо, пане-Ляше,
Що нам за це буде!...
Та нехай нас тут розсудять
Справедливі люде!

Джерзи Сіти, 14. листопада 1926.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(32)

„Аще", подумав він, „цілому стаду, ідущу одесную, единая овца ідет ошуюю, пастир ту овцу іземлет із стада і закланію предает". Так подумав Іван і рішив в серци своїм долю Серебряного. Мали його стратити на другий день; але він приказав розкувати його і післав йому вино і їду з свого стола.

Тимчасом для освіження і забуття внутрішної борби, цар розпорядив великі лови на птахів тим охотнійше, що був се чудесний ранок.

Вже не одну годину веселився государ і вже богато всякої здобичі було понавязувано, коли се новий предмет звернув увагу Івана.

Володимирською дорогою тяглися два сліпці, один середних літ, другий, з сивою кучерявою головою і довгою бородою. На них були білі, зношені сорочки, і на рушниках, закинених на плечі на-вхрест, висіли з одного боку торба для збирання милостині, а з другого— подертий кафтан, скинений через жару. Остальну часть достатків, як: гуслі, бандурки і торбу з хлібом вони втащили на кремязного молодого парубка, що служив їм за міхоношу. З початку той із сліпих, що був молодший, тримався за плече міхоноші а сам тяг за собою старого. Але молодий парубок видно задивився на лови і забув про товаришів. Сліпі лишилися від видющого. Тримаючись один за одного, вони мацали землю високими палицями і часто спотикалися. Дивлячись на них, Іван Василевич не міг стриматися від сміху. Він підїхав до них близше. Тоді передний сліпий відступився, упав в болото і потяг за собою товариша. Оба встали заболочені, відпльовуючись і лаючи міхоношу, котрий дивився, роззявивши рот, на блискучих опричників. Цар голосно сміявся.

— Хто ви, молодці?— спитав він. — Відки і куди йдете?

— Забирайся! — відповів молодший сліпий, не знимаючи шапки: — богато будеш знати, швидко постарієшся!

— Дурню! — крикнув один опричник: — чиж не видиш, хто перед тобою?

— Сам ти дурень, — відповів сліпий, — як мені видіти, коли очей нема. Ось ти — що иншого; у тебе без двох чотири, так бачиш ти і дальше і ширше; скажи, хто передо мною, то буду знати!

Цар приказав опричникови мовчати і ласкаво повторив своє питанне.

— Ми люде веселі, — відповів сліпий, — сходили міста і села, ідемо з Мура в Слободу, байдаки бити, добрих людей веселити, кого на коня підсадити, кого зсадити.

— От як! — сказав цар, котрому відповіди сліпого подобались: — то ви Муромці, сміхованці! А є ще у вас богатирі в Муромі?

— Чомуж би ні! — відповів сліпий, не загикуючись; — сей товар, у нас не переводиться; є у нас дядько Михей: сам себе за волоссє на під з землі піднимає; є тітка Варвара: сама одна ходить на таракана.

Всі опричники засміялись. Цареви давно вже не було так весело.

„Ось і дійсно веселі люде",— подумав він, — видно, що не тутешні. Доїли вже мені мої казочники. Все одно і то само мелють, та вже і сміхованці мені навкучили. Відколи зажартував я з одним неосторожно, зачали всі мене побоюватись; смішного слова не дібешся; будьто би моя вина, що в того дурака душа не кріпко в тілі сиділа!" — Слухай, молодче: що, казки казати вмієш?

— Як яка казка, — відповів сліпий, — і кому казати. От ми оноді, розказали старицькому воєводі казку про козу космату, та на свою голову: бо показалося, бачиш, що коза сама воєводиха, так він нас з двора казав прогнати, ще й набив добре. Більше не розкажемо.

Трудно описати хохіт, котрий повстав межи опричниками. Старицький воєвода був в неласці у царя. Насмішка сліпого-як раз припала всім до серця.

— Слухайте, люде, — сказав цар, — ідіть до Слободи, прямо до двірця, там чекайте мого приїзду, цар-ось вас прислав. Та щоби вас нагодували й напоїли, а як приїду домів, послухаю ваших казок.

При слові „цар" сліпі перелякались.

— Батюшка-государю! — сказали вони, упавши на коліна: — Не карай за нашу грубу, мужицьку річ, не повели нам голови рубати, з несвідомости согрішили!

Цар усміхнувся з переляку сліпих і поїхав опять в поле продовжати лови, а сліпі з міхоношею поплелись в сторону Слободи.

Поки товпа опричників могла їх бачити, вони трималсь один за одного і раз-у-раз спотикалися, та лиш тільки їх скрила дорога, молодший сліпий остановився, оглянувся на всі боки і сказав товаришеви:

— А що, дядьку Коршуне, змучився, бачу? Адже до тепер діло не погано йде; що то буде далі? Та чого ти так брови нахмурив, дядьку? Чи жаль тобі, що діло загадали?

— Не то, — відповів старий розбійник: — вже коли я взявся йти, то не бійся, оглядатись не стану; та тільки ось сам не знаю, що зо мною сталося; так тяжко на серци, як з роду ще не бувало, і про що не загадаю, то одно і то само в голову лізе!

— А що тобі лізе в голову?

— Слухай, атамане. Ось уже двайцять літ минуло, відколи мене туга напала, а ніхто ані на Волзі ані в Москві про те не знає; нікому я ні слова не вимовив; заховав тугу в души своїй, тай ношу двайцять літ, мов камінь млинський на шиї. Трібував-було раз говіти в великий піст, хотів попови все на сповіди розказати, та молитись не зміг — і говіти покинув. А ось тепер воно мене і душить і давить; здається, як от вимовлю, так буде лекше. А тобі сказати й не так тяжко, як попови; аджеж ти такий самий, як і я.

Глубокий смуток малювався на лици Коршуна. Перстінь слухав і мовчав. Оба розбійники сіли край дороги.

— Митьку, — сказав Перстінь міхоноші,— сідай-но подальше та дивися добре; коли кого зуздриш, давай нам знати; та памятай, що ти глухий і німий, слова не промов!

— Добре, — сказав Митько, — не бійсь, не промовлю!

— Пипоть тобі на язик, дурню ти якийсь! І з нами не говори. Привикай мовчати; а то як раз при кім-небудь язиком мельнеш, тоді пропадемо і ми і ти!

Митько відійшов кроків на сто і ляг ниць, підперши підбородок на лікті.

— Бач, добрий хлопець, — сказав Перстінь, дивлячись за ним, — а дурний, хоть кіл на голові теши. Пусти його лишень, зараз проговориться! Та що діяти, ліпшого над него нема; він, по крайній мірі, не зрадить; обстане і за собою і за нами, як, не дай Боже, нам круто прийде. Ну що, дядьку, тепер ніхто нас не вчує: говори, яке в тебе горе! Ех, не в свій час воно на тебе найшло!

Старий розбійник опустив кучеряву голову і повів долонею по чолі. Хотілось йому говорити, та зачати було трудно.

— Бачиш атамане, — сказав він, — досить я людей нагубився в своїм життю, що і казати! За-молоду подобалась червона сорочка! Бувало, купець чи баба, шульну ножем в бік тай конець. Навіть і тепер, колиб лучилось кого звести зі світа — рука не задрожить! Та що тут! чe тебе переконувати! І ти чей, бачу, досить народу на той світ післав; не дивниця тобі, чи як?

— Ну, щож з того? — відповів Перстінь з очевидним невдоволеннем.

— А те, що ні ти, ні я, ми не — баби, не дівчата; богато у нас крови на уші; а ти мені ось що скажи, атамане: чи приходило тобі так, що як згадаєш про яке своє діло, так тебе мов кліщами за серце вхопить, і зимно і горяче стане тобі від ніг до голови, а потім їсть, їсть, що радше було на світ не родитись?

— Годі, дядьку, о чім ти питати задумав, не такий тепер час.

— Ось, — продовжав Коршун, — я богато вже позабував діл своїх, а одного не можу забути. Буде тому півсорока літ, жили ми на Волзі, розбивали: атаманом був у нас Данило Кіт; о тобі ще й згадки не було. а мене вже знали в шайці, і тоді вже величали Коршуном. Розбивали ми і судна богаті і пристани грабили, а що, бувало, здобудемо, то завсігди по-рівно ділимо, і ніякої сварки Данило Кіт не терпів. Бачиться, чогож тут ліпшого? Життє свобідне, завсіди ситі, одіті. Бувало, як вберемося в пестрі кафтани, як засадимо шапки, як ударимо веслами та станемо співати, то в селах і містах нарід на беріг збігається на парнів поглянути, соколами ясними налюбуватися! А ми собі гребемо та співаємо, з пищалей на вітер постріляємо, на дівок гарних поморгуємо. А иноді, як посідаємо з конями та рушницями, так девять суден наших мов лісом поросли! Гарне було життє... та підбив мене біс проклятий. Думаю собі раз: щож? я-ж більше від других працюю, а користь йде мені зі всіма рівна! І загадав: пійти сам на промисл, захопити здобичі, тай не віддавати до спілки, а взяти для себе одного. Одягся за бідного, от як непричком тепер, засилив на шию торбу, всунув ніж за онучу, тай пійшов собі к осадам, чи не проїде хто мимо? Жду я, жду: ні обозу ні купця, нікого не видати. Досадно мені стало. Добреж, кажу, не дає Бог користи, так тепер хтоб не пройшов, хоть би й батько рідний, до чиста обідру! Що тільки я се подумав, іде дорогою баба бідна, несе щось в кобелі, кобеля полотном обвита. Як тільки порівнялась вона зі мною, я вискочив із-за корча. — Стій, мовлю, бабо! Давай кобелю! — Вона мені в ноги: що хоч бери, а кобелі не гикай! Еге, думаю я, так у тебе видно гроші там сховані, тай вхопив рукою за кобелю. А баба голосить, клене мене, кусає за руку. Я вже був страх сердитий, що день дурно пропав, а тут розлютився еще дужше. Біс штовхнув мене під бік, я зиймив ніж і всадив бабі в горло. Як тільки впала вона ляк мече взяв. Пустився було втікати, та надумався і вернувся за кобелею. Думаю собі: вже убив я бабу, то нехай же хоть не дурно! Взяв кобелю, не отвираючи, тай пустився лісом. Відійшов не більше як на песій гавк, ноги зачали трястися, думаю собі: сяду, відітхну та погляну, чи богато грошей здобув? Розвязав кобелю, дивлюсь: аж там лежить мала дитинка, ледви жива. „Ах ти, бісеня!" подумав я, „так ось чому баба не хотіла кобелі давати! Так із-за тебе, проклятого, я гріх на душу

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

НЕСПОДІВАНКИ ЧЕРЕЗ ВІЗИТУ ПОСЛА ПАЩУКА.

Кількох читачів уже розбирало загадничу діяльність посла А. Пащука в Америці. І я хочу додати до сього образу кілька почерків, бо й я мав нагоду пізнатися близче з діяльностю тих товаришів, що розвозять пана посла по Америці, як циган медведя по ярмарку.

Робили вони й в нас справоздавче віче для пана посла на день 7. падолиста, і пан посол мав здавати справозданнє зі своєї діяльности, хоча ми його до роботи не вибирали. Ну, але як вже мало бути справозданнє, то ми вже хотіли, щоби було гідне, і щоби кождому було вільно забрати на ньому слово, а не лишень одним товаришам пана посла. Пішло отже на збори богато людий, які думали ставити послови запити.

Зараз на вступі ми побачили, що тут діється дуже хитра політика. Найчервонійші товариші, які колись оплюгавлювали українські національні прапори, які признавали лишень один прапор у світі, червоний, ввихалися межи народом, повіваючи національними американськими прапорами. Ага, — подумали ми, — ви тут з американськими прапорами. У Польщі з польськими, в Росії з російськими, в Америці з американськими. Всюди перед народом революціонери, антинаціоналісти, а перед урядом усюди льояльні, вірні слуги. В літі за возом, в зимі за саньми.

Коли почалося віче й люди хотіли вибрати президію, то один з польських большевиків метнувся на поліцію й доніс, що кількох людий хоче віче розбити. Сей польський большевик показав як на розбивачів на тих, котрих люди ставили на кандидатів до президії віча. Поліція, замісць арештувати показаних, розігнала зібраних. В сей спосіб через власну інтригу червоних товаришів пан посол справоздання здати не міг. Наша громада тепер уся говорить, що краще було „товаришам" допустити до вибору президії віча, як допустити до розбиття віча.

Розярені невдачним вічем большевики таки наважилися наробити клопоту Українцям, і на донос одного большевика того самого сечера арештовано 10 наших людий, зібраних в одного Українця. З арештовання нічого людям не вийшло, хиба те, що наші люди краще пізнали, якими способами поширяють „товариші" свої ідеї. Нині по цілім Вілксбаре говорять люди: Щоби то було, якби ті червоні мали тут свою владу. Якби так вони могли ставити людий під „стенку".

Для повного змальовання большевицької тактики додати треба ще одну черту: перед урядом сі червоні революціонери представлялися, що вони покірні овечки. І податок платять, і уряду слухають, і до церкви ходять... Як їх питали на поліції, до якої, то вони сказали, що до російської православної. Вони могли знати, що російський православний священик їх відопреться, але вони підсувалися до московської церкви. Українська церква їм у носі вертить. Вони йдуть за польським, за московським, за всяким, коби лишень не за українським.

Такий дух панує серед тих людий, які обвозять пана посла Пащука на справоздання. Який жеж тепер самий пан посол? Чи він справді такий щирий Українець, за якого його дехто представляє? Чи щирий Українець мігби видержати в такій компанії?

Михайло Іваневич,
Вилксбаре, Па.

ЧИ НАЛЕЖИТЬСЯ СВЯТКУВАТИ СВЯТО ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА БАЛЕМ?

В 258. числі Свободи з 5 листопада сього року вичитав я таке оголошенне: „Відбудеться величаве листопадове свято, получене з концертом... по концерті баль до пізної ночи..."

Я не є засадничим противником балів, але з нагоди балю в честь Листопадового Свята я мушу сказати, що наші родимці виступи тут, не розваживши справи всесторонно.

Правда, Свято Першого Листопада для нас свято великої щасливої, радісної хвилі. Отсе повстав з відвічної неволі століттями неволений нарід. Встав і рішучим голосом проголосив себе самостійним народом світа, рівним з рівними. Велика се хвиля і радісна для нашого народа. Однак рівночасно з тим се й сумна для нас хвиля, бо ми не вдержали свободи, яку ми проголосили. Наш край далі стогне під копитом наїзника. Наш нарід далі стогне в ярмі неволі.

Що рсбилиб ми, якби так перед нашими очима наша рідна мати, що спаралізована десять літ пролежала безвладна, напівмертва, нараз встала на рівні ноги? Безперечно, ми раділиб, скакалиб а то й чарку випилиб на її здоровля. Але — але якби так вона, ще не зробивши кроку, впала знову, чи й тоді ми раділиб і скакалиб? Чи й тодіб ми на згадку тої „щасливої" хвилі установилиб річницю і обходили її балем?

Я ні! Я скорше сплакавби над нещасною спробою хорої, а колиб ще я при її спробі встати на ноги не був її підержував як слід і вона впала з моєї вини, то я собі сього ніколи не дарувавби. Так, я каявбись, товкби себе в груди, і в річницю тої хвилі складавби жертву, гідну жертву на вилічення своєї неньки. Я жертвувавби всім так довго, доки вона не підняласьби знова, повна своєї краси, здоровля й сили. Тоді я берігби її, в кождій потребі піддержувавби всіма силами душі й тіла, і аж тоді радівби, скакавби, та вихилив чарку на її здоровля, або як це ви робите, справивби баль до пізної ночи.

Тепер, тепер ще не пора на баль. Погляньмо на нашу нещасну країну, яка почетвертована конає під чоботом наїздників. Степи її вкриті ще непорослими могилами. Останки її найкращих синів гниють по тюрмах і кленуть день свого уродження. А діти тих поляглих і тюремлених героїв блукають під плотами за прошеним хлібом. От над чим слід застановитись в річницю того національного торжества.

Так, дорогі родимці, обходіть це свято як можете, тільки не балем! Баль тут не святкованне, а глум над святом!

В. Петрусик,
Филаделфія, Па.

З ОБЄДНАННЯ

Протокол з річного засідання Виконавчого Комітету Обєднання.

(Продовження).

Д-р Мишуга виголосив реферат на тему:

Реорганізація Обєднання,

який був друкований в ч. 261 „Свободи" з дня 9. листопада.

В звязку з тим рефератом відчитано письмо гром. **М. Мурашка з Рачестер, Н. Й.,** яке звучить:

Хвальний Виконавчий Комітет Обєднання. Посилаю на руки д. Ядловського свої уваги щодо реорганізації Обєднання. Можливо, що деякі члени будуть мені недовіряти, але я мимо того пишу, бо мені лежить добро Обєднання на серцю.

Я вже на початку бачив, що основи, на яких закладано Обєднанне, не будуть дуже тривкі. І я не помилився, коли гляжу на те, що сталося з Обєднаннем в четвертім році його істновання.

Я думаю, що певно урядники самі вже придумали спосіб, якби змінити старі основи і певно так як я прийшли тепер до переконання, що треба знайти спосіб на те, щоби на будуче яканебудь організація не розбивала Обєднання і не руйнувала кількалітного труду.

Обєднанне повинно дещо переробити плятформу, щоб зона не виглядала на „панську", а членами Обєднання повинні бути всі Українці, які згодяться на ту плятформу. Треба розвязатися з головними організаціями. Не треба допускати до того, щоби коли якомусь членови екзекутиви головних організацій не подобається щось в Обєднанню, міг він тоді виступати з Обєднання і тягнути за собою цілу організацію. Хай виступає як одиниця, організація на тім не потерпить. А це буде можливе, коли членів буде приймати Обєднанне поодиноко і не звязувати ні їх ні себе з приналежностю до других організацій.

Для справ шкільних належало би створити при Обєднанню окремий шкільний фонд.

Обєднанне повинно опанувати цілу нашу еміграцію, яка розбита на гуртки „однодумців". Мені шкода, що пропав труд, який вложено в Обєднанне, бо вороги Обєднання вже затирають руки і кажуть: „попи зорганізували, попи і розбили".

А я думаю, що добре сталося, що вороги Обєднання показали себе в їх правдивім світлі. Бо Обєднанне буде мати тепер нагоду позбутися тих елементів, які до него не пасують. Зміна в Обєднанню вийде загальній справі і Обєднанню на добре. Я пригадую собі, що коли була зміна в У. Н. Союзі, то вороги Союза рівнож плескали в долоні і пророкували йому упадок, а прецінь Союз побрров всі трудноші і розріс в силу. Таке саме буде і з реорганізацією Обєднання.

Мої думки, коли добрі, можете прийняти, а коли злі, відкинути. Та вірте мені, що вони щирі.

В дискусії забирає голос:

Добр. Т. Грицей: Я думаю, що піднесені в рефераті думки про реорганізацію Обєднання дуже слушні. Такої реорганізації домагаються навіть самі члени Обєднання. Тільки зазначу, щоби зміну робити в той спосіб, щоби остала назва: **Обєднанне,** бо нарід вже привик до неї. Вношу, щоби реферат прийняти.

о. Пик: Замітки, які підніс д-р Мишуга в своїм рефераті проти д-ра Назарука, є не на місци, бо за редактором стоїть головний уряд „Провидіння" і уряд відповідає за те, що пишеться в „Америці". Застерігаюся рівнож проти таких висказів як „чорний інтернаціонал", про який згадується вкупі з червоним інтернаціоналом. Це за смілий висказ. Це обида для католицької церкви.

Добр. Сокальчук: Не бачу, щоби тут була якась причина до якогось протесту чи обиди. В рефераті нема ніякої образи ні ніякого нападу на католицьку церкву. Це тільки може комусь провиджуватися. Д-р Мишуга зазначив і то цілком слушно, що Обєднанне має служити виключно національній справі і не підчиняти себе ніякому інтернаціональному диктаторови; не робить ріжниці, чи диктаторови політичному чи релігійному.

Добр. Ревюк: Згадка про чорний чи червоний інтернаціонал не може нікого ображати, хиба тих, які признають якійсь міжнародній організації право вмішуватися в нашу національну політику. Можна прецінь належати приміром до католицької церкви, але це ще не означає, щоби признавати їй право накидати нам свою політику.

о. Жук: Сама церква є противна такому інтернаціоналізмови, а визнає і попирає культуру національну. Не думаю, що треба робити які зміни в рефераті, бо в ньому нема ніякого виступу проти церкви.

Д-р Мишуга: Не можу вживати инших наукових термінів від тих, які вживає навіть проф. Рудницький в своїх розвідках про український націоналізм. В рефераті подав я свої думки. Можна кождому з ними годитися, або ні, але протестувати и застерігатися нема проти чого. Тут є свобода думки.

Згідно з внесеннем О. Ревюка запала слідуюча ухвала:

По відповідних вияснениях ухвалено прийняти реферат так як був читаний як основу до дискусії в справі реорганізації Обєднання.

Знова згідно з внеском референта вибрано Статутову Комісію, до якої ввійшли: др. Мишуга, о. д-р Жук і О. Ревюк.

Третий реферат про:

Національний скарб

виголосив п. **М. Дармограй.**

Короткий зміст: П-н Дармограй перейшов коротко вислїди дотеперішної нашої боротьби, яка опиралася на його думку головно на дипльоматичній нашій акції. А дипльоматія нічого не зробить, коли за нею не буде стояти сильна мілітарна сила. Ніяка нація не двигнулася і не визволилася з ярма без попереднього мілітарного підготовання. Так само стоїть справа і з нашим народом. З того не виходить, щоби ми залишили всяку політичну чи дипльоматичну акцію. Ні. Ми можемо вести ту роботу далі, але попри те не повинні занедбувати того, що найважнійше. Тому з Америки повинні ми дати почин до розбудови сильної мілітарної організації, а почин до цього повинно дати Обєднанне. Ми не потребуємо тут ставити боєві кадри, але ми можемо збирати тут фонд на вдержання таких боєвих формацій в краю. Такий фонд не повинен бути вжитий на ніякі инші цілі, а тільки на цілі революційної боротьби в краю. Частину, то є певний процент, можна би висилати до краю на біжучі потреби, а решта повинна становити залізний фонд, який повинен бути вжитий на случай вибуху революції в краю. Ця резерва була би тим фондом, який буде становити наш **Національний Скарб.**

До всякої акції, а рівнож і до революції треба грошей. На ту справу не повинні ми забувати і не повинні про ню думати тоді, коли вже буде горіти наша хата, бо тоді запізно.

В дискусії забрав слово:

о. Струтинський: Признаю, що це думка добра, але не вірю, щоби наша еміграція зложила на ню те, чого така справа вимагалаб. Просвіту уважаю в теперішних часах за сильнійшу збрую. Збирати можемо і на боєвий фонд, але на велику скалю ця акція не вдасться. Такою акцією повинна зайнятися властиво „Січ", а не Обєднанне. Але біда в тім, що Сїчи в занепаді, а це шкода велика, бо я сам всегда одушевлявся Січами і їх всюди закладав. Не треба забувати при тім ще й на те, що розбуджений мілітаризм ще не доводить до властивої цїли. Мілітаризм може бути конечностю, але не цїллю. У Хінців жовнір, себто той, що кров проливає, стоїть на найнищім ступені, а мимо того хінський нарід має за собою тисячлітну історію. Та як би воно не було, революційний дух треба піддержувати, бо приміром вбийство драба є цілеве.

о. Жук: Боєвий фонд вважаю одним з многих средств нашої національної оборони. Не треба зуживати на него більшої енергії як приміром на школу. Думаю, що нам треба з тою справою поступати осторожно, бо Обєднанне й без неї має доволі ворогів серед Поляків а навіть в наших власних рядах. Боюся, щоби не оскаржували Обєднанне перед американським правительством, що викликуємо революцію в Польщі. Не треба непотрібно афішуватися з гучними назвами. Можна давати на зверх менше революційні назви, а зате робити більш революційну роботу на ділі.

О. Ревюк: П-н Дармограй має велику ціль. Він бачить перед собою новий великий конфлікт в Европі, а попри нього нас, як звичайно, неприготованих.

Та мимо того я не бачу в тім великого хісна, щоби зібрати приміром пів міліона долярів і держати їх в банку та ждати на ту хвилю, коли вибухне революція. На таку евентуальність люде не дадуть. Держава може приготовлятися на такий випадок, але не нарід. Ми маємо біжучі важні видатки, приміром на удержанне Рідної Школи. І коли тепер розглядаємо, чи дати на евентуальну війну чи на школи і реміснчі бурси, то краще зробимо, коли дамо на школи і бурси, ніж зложимо до банку на евентуальний випадок війни чи революції. Бо більша буде реальна сила з тих грошей, які вложимо на бурси і школи, ніж з тих, що будуть лежати в банку.

Але попри те ми повинні всюди приготовляти наш нарід на ту евентуальність, що може вибухнути в краю нова війна і революція. Ми повинні подумати про те, щоби була в нас здорова січова організація, яка мала би цей випадок на оці і тому я ставлю як **внесення: Виконавчий Комітет підчеркує потребу пропаганди серед української еміграції в Америці щодо потреби нашого поготівля на випадок революції або війни на наших землях, а рівнож потребу організації такої січової організації, як вона була після намірів її ініціяторів.**

П-н Дармограй: Ми бачимо факт, що чим більше свідомий нарід, тим він більш мілітаристичний. Глядіть на Америку, вона видає міліярди на мілітарні сили. Не треба й нам соромитися такої акції. Чехи й Поляки вели тут таку саму акцію, як я її пропоную.

Д-р Мишуга: Ставлю внесення, щоби піддати порушені тут справи під загальну дискусію в пресі. Вислід дискусії возьме екзекутива під розвагу, а справу Національного Скарбу предложить до остаточного вирішення конґресови.

Внесення п. Ревюка і д-ра Мишуги принято.

(Дальше буде).

НА ПОМІЧ СТРАЙКУЮЧИМ В ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ.

NEWARK, N. J.

Бр. св. І. Хрестителя, від. 76 У. Н. Союза, зібрало на своїм звичайнім мітінгу між членами суму $25.00, Петро Козак зложив $1.00. Разом $26.00.

І. Мисак, секр.

MANVILLE, R. I.

Манвілська громада зложила $16.55. Збіркою занялися С. Гарматюк і І. Сулима.

Ю. Ясінчук.

Уряд Братства повідомляє всіх своїх членів, що обовязком кождого є явитись точно о год. 10-ій на Службу Божу з відзнакою. 168

Уряд Братства.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

по конець вересня 1926. року.

(9)

ВІДДІЛ 194.

Тов. Свободи в Ню Йорку, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	10.00
Разом	$20.00

Марків Семко	$1.00
Вігак Михайло	1.00
Лібер Михайло	1.00
Пітула Теодор	1.00
Витак Іван	1.00
Заканич Гавриїл	1.00
Дашкевич Петро	1.00
Гнатишин Стефан	1.00
Лесюк Микола	1.00
Шимків Саверин	1.00

ВІДДІЛ 197.

Бр. св. Івана Хрестителя в Мадісон, Ілл.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	4.25
Разом	$4.25

Костецький Стась	$1.00
Кокорудз Василь	25
Коробій Юрій	50
Павлов Миколай	1.00
Сенечин Олекса	1.00
Таратайців Яків	25
Мусяла Іван	25

ВІДДІЛ 199.

Бр. св. Стефана Перв. в Норвич, Па.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	3.00
Разом	$3.00

Яворський Стефан	$1.00
Семен Дмитро	2.00

ВІДДІЛ 202.

Сестр. Пр. Діви Марії в Оберн, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	29.00
Разом	$29.00

Балаш Юлія	$1.00
Бігуняк Анна	1.00
Цінкевич Наталія	1.00
Хованець Ефрозія	1.00
Іваньца Марія	1.00
Мельник Марія	5.00
Радо Настя	1.00
Стець Ева	1.00
Забаєвська Анна	1.00
Вельгош Марія	1.00
Німець Анна	1.00
Петришин Емілія	1.00
Зибан Анна	1.00
Баран Марія	1.00
Бігуняк Марія	1.00
Бешлей Параска	1.00
Громога Анна	1.00
Лемко Наміс. Віхтя	1.00
Намисняк Анна	1.00
Вільчанська Марія	1.00
Базарник Марія	1.00
Тенерович Анна	50
Періг Пазя	1.00
Мічаковська Павлина	1.00
Гульчанська Олена	50
Дудич Александра	1.00

ВІДДІЛ 207.

Тов. Галицька Січ в Савт Дірфілд, Масс.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	12.50
Разом	$22.50

Чаплій Григорій	$ 50
Дзвіник Іван	50
Костюк Іван	50
Олійник Іван	50
Рева Параня	50
Рева Микола	50
Сисун Павло	50
Тимкович Теодор	5.00
Телега Теодор	50
Іванов Яків	50
Ковальський Демко	50
Рура Іван	50
Янщин Анна	1.00
Журавель Іван	1.00

ВІДДІЛ 209.

Бр. св. Михаїла в Картерет, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	25.50
Разом	$25.50

Дмитрів Михайло	$1.00
Плевак Іван	5.00
Бобенчик Василь	1.00
Гінда Йосиф	1.00
Гінда Григорій	1.00
Якимів Іван	1.00
Казьо Онуфрій	1.00
Капусняк Іван	1.00
Ковалик Іван	1.00
Коза Яков	1.00
Коцаба Петро	1.00
Коцаба Михайло	1.00
Місяк Йосиф	1.00
Місяк Федор	1.00
Місяк Петро	1.50

Сопко Николай	1.00
Вадяк Михайло	1.00
Вихованек Михайло	1.00
Войнаровський Юрко	1.00
Бобенчак Йосиф	1.00
Миню Федор	1.00

ВІДДІЛ 211.

Бр. св. Архангела Михаїла в Степелтон, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	40.00
Разом	$65.00

Авґуст Стах	$1.00
Бабій Максим	1.00
Бусель Прокіп	1.00
Буяновський Семен	1.00
Челядин Михайло	1.00
Федірка Василь	1.00
Гуль Василь	1.00
Іванцьо Антін	1.00
Іваницький Іван	1.00
Ятва Леон	1.00
Каралюс Дмитро	1.00
Карпів Василь	1.00
Каралюз Марко	50
Корпан Ілія	1.00
Кост Микита	1.00
Макар Михайло	1.00
Манастирський Григ.	1.00
Наконечний Василь	1.00
Падик Андрій	1.00
Рій Полікарт	1.00
Стичак Василь	1.00
Тіцький Олекса	1.00
Трач Николай	1.00
Іванців Катерина	50
Борик Теодор	1.00
Дзера Стефан	1.00
Фостик Дмитро	1.00
Ґеба Іван	1.00
Ґеба Василь	1.00
Гуль Теодор	1.00
Юрків Григорій	1.00
Кулинич Микита	1.00
Масковіта Николай	1.00
Наконечний Кирило	1.00
Совтан Теодор	1.00
Собин Марія	1.00
Соколовський Теодор	1.00
Тицький Павло	1.00
Вонсович Танька	1.00
Ворона Микола	1.00
Торбин Стефан	1.00

ВІДДІЛ 213.

Бр. св. Архангела Михаїла в Бейон, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$ —
Жертви від членів	41.00
Разом	$41.00

Кот Іван	$1.00
Литвін Іван	1.00
Басараб Андрій	1.00
Бойко Юрко	1.00
Боглай Гриць	1.00
Бурбела Андрій	1.00
Бирич Андрій	1.00
Хранюк Михайло	1.00
Данько Мирон	1.00
Гарилів Василь	1.00
Клепач Мартин	1.00
Кобрин Йосиф	1.00
Липа Стефан	1.00
Луців Стефан	1.00
Маньків Олекса	1.00
Мончак Теодор	1.00
Пахолок Микита	1.00
Панас Михайло	1.00
Польовий Теодор	1.00
Польовий Андрій	1.00
Путас Микола	1.00
Поплавський Йосиф	1.00
Ревуцький Олекса	1.00
Стахів Ілько	1.00
Стахів Марія	1.00
Турчин Григорій	1.00
Телішевський Йосиф	1.00
Воробець Юрко	1.00
Вишиватий Андрій	1.00
Задорецький Теодор	1.00
Зборовський Олекса	1.00
Запотоцький Андрій	1.00
Хранюк Василь	1.00
Козак Іван	1.00
Литвин Йосиф	1.00
Кахній Адам	1.00
Маслій Олекса	1.00
Марків Стефан	1.00
Скарбівський Леон	1.00
Взорек Катерина	1.00
Жирий Прокіп	1.00

ВІДДІЛ 216.

Сестр. св. Богородиці в Вест Пулмен, Илл.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	—
Разом	$25.00

ВІДДІЛ 217.

Бр. св. Йосафата в Рачестер, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$50.00
Жертви від членів	40.00
Разом	$90.00

Мурашко Микола	$1.00
Пастущин Йоан	1.00
Скробач Стефан	1.00
Цимбаліста Олекса	25
Фенчур Дмитро	1.00
Грицак Никола	25
Ковтун Василь	1.00
Косців Іван	1.00
Кучмій Іван	25
Луцишин Іван	1.00
Матковський Іван	1.00
Паснак Николай	50
Півторак Стефан	1.00
Савульський Микола	25
Шлюсар Стефан	1.00
Шевчук Роман	50
Олексин Олекса	25
Плекан Микола	50
Заяць Петро	25
Заяць Еміль	1.00
Андрухів Андрій	25
Архетко Михайло	1.00
Белей Дмитро	25
Борушевський Теодор	1.00
Червоняк Теодор	1.00
Чезецький Володимир	25
Ходак Семен	1.00
Дзундза Панько	1.00
Ганущак Микола	1.00
Гарасимчук Іван	50
Галушка Михайло	1.00
Квасниця Николай	50
Кучмій Григорій	25
Лисий Іван	1.00
Луцишин Василь	1.00
Овсяник Климко	1.00
Попович Михайло	1.00
Панчишин Василь	1.00
Свереда Михаїл	1.00
Скробач Василь стар.	1.00
Шеремета Теодор	1.00
Швець Іван	25
Волошин Яків	1.00
Захарко Михайло	1.00
Маціковський Дмитро	5.00
Пархунь Дмитро	1.00
Микитин Іван	25
Буцовський Никола	50

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада, о год. 2-ій пополудни, в гали церковній, під ч. 12205 Парнел ул. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Взиваєсь довгуючих членів, щоб вирівнали свої залеглости як за себе так і за дітий, і ті, що еще не дали на Сиротинець У. Н. Союза, то проситься їх, щоб принесли свою належитість і також пригадується, щоб члени старались припровадити нових членів, яких будесь принимати без вступного до Бр. і У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Тимко Янсевич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Георгія, від. 239, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада с. р. в гали У. А. Горожан, 847 Н. Франклін ул., зараз по Сл. Божій. Пригадуєтся ,що є важні справи до полагодження, тому кождий член має явитись на означений час. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься в послідне членів принести свої вкладки на Сиротинець при У. Н. Союзі. Також хто зчленів має нового кандидата, хай приведе на сей мітинґ, будемо принимати без оплати вступного до У. Н. Союза. — Ів. Хмелик, предс.; В. Сеґінь, кас.; Ів. Писючко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. І. Франка, від. 334, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 21. листопада, о 1-ій годині, в У. Н. Домі. Проситься всіх прибути на означений час. — Н. Ковталюк, рек. секретар.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮАРКУ.

Польський борець Йосиф Влязло, котрий на бувшій борбі в Нюарку поборов противника в сімох хвилях, визвав Гаркавенка на борбу, Гаркавенко приняв визов і борба відбудеться в Нюарку в пятницю 19-го листопада в Лаврен Ґарден, 47 Спрінґфілд Евня. Влязло головою більший від Гаркавенка і важить 255 фунтів. Борба викликує велике зацікавлення. В той вечер буде боротися також Владек Збишко.

ЯК В ДАВНИНУ МІРЯЛИ ЧАС І ЯКІ БУЛИ ГОДИННИКИ.

Греки й по-части Римляне а також народи індійські не вміли обраховувати час. Аж до часів Августа-імператора довжина людської тіни була єдиним „годинником". За те ще давнійше, в асирійсько-вавилонську та єгипетську епохи знали вже т. зв. соняшний і водяний годинники. Старинні Греки й Римляне не цікавилися поміром часу тому, що вони жили виключно теперішністю. Для них минувшина не мала значіння. За те в Єгиптян привязання до минулого було дуже велике. І тому нині, по 4-ох тисячах літ, можемо по гієроґліфах (значках) на старовинних відконах єгипетських памятниках означити докладно дати панування усіх єгипетських фараонів. Грекам було байдуже, в якому році сталася та чи инша давна подія, та коли панував той і той король. Усе минуле прикрашували вони фантазійними додатками і в той спосіб творили леґенди, які в цілости заступили їм правдиву історію. Ми нині взоруємося не на Греках і Римлянах, лише на Асирійцях, Вавилонцях і Єгиптянах, записуємо докладно дати народин і смерти всіх визначних осіб, збираємо все, що цінне, і старанно переховуємо по музеях.

Отже Асирійці були першими, які поділили день на частини. Вони вживали згаданих уже водяних (або водних) годинників. Це були металеві посудини у формі вальца, куди вливали 6 збанків води. Вода витікала краплинами крізь малу дірку, так, що за день треба було наставляти валець шість разів. Усі такі „годинники" наповняли мешканці міста одночасно, на знак стражника, що стояв на вежі гейби нинішнього ратуша; специяльні „возні" викликували „години", себто час наповнювання водою посудин, по вулицях міста.

Єгиптяни видосконали той первісний годинник до того, що назверх змайстрували кружок з числами та одною вказівкою. До вказівки був причеплений шнурок з корком, що плавав по воді. Коли вода спадала щораз нижче, спадав теж корок і тягнув витягнутим шнурком за вказівку. Такі годинники були дуже дорогі і їх шанували, як щось надзвичайне. І коли в 62 році перед Христом Помпей повернув до Риму з побідного походу на Схід, то найціннійшою добичею, яку він привіз, був саме такий годинник. Він був зі щирого золота, вказівка була прикрашена рубінами, на кружку було 24 чисел, висаджених сафірами.

У первісних народів Півночі не було жадних годинників. Ґермани доручали своїм невільникам обраховувати час. До світа невільник клав перед шатром свого пана два шеломи, з яких один був наповнений камінчиками, а другий порожний. Невільник поволеньки пересипував камінчики з одного шелому до другого (це трівало яких 2 години!) і за кожним разом, коли шелом вже спорожнів, ударяв мечем об щит.

Первісні Словяне теж не мали годинників. Вони давали собі раду так, як це роблять по нинішній день селяне, які цілий свій вік не мають у хаті годинника, кермувалися сходом і заходом сонця, півнями, довжиною своєї тіни в день та зорями в ночі.

Після упадку римської держави щез з Европи всякий годинник. Щойно Каліф із Багдату Гарун Ан-Рашид післав франконському Карлові Великому в доказ приязни великий водяний годинник. Годинник був із бронзи, багато позолочений, мав кружок (щит) із цифрами та механізм, що голосив години. Оловяні кульки спадали до металевої миски і так видзвонювали години. Згодом той самий Карло Великий казав збудувати величезний пісковий годинник, протягом 12-ти годин пісок сипався з одного боку в другий. У Китаю змайстрував один астроном уже дуже давно годинник, що вказував 5 планет, сонце й місяць; той самий годинник показував місяці й тижні, а штудерні фіґурки появлялися й щезали та вибивали молотком у дзвін поодинокі години.

Перший правдивий годинник повстав лише в 1374 році; його автором був один Араб. Той годинник важив 250 кільо. Про перший кімнатний годинник чуємо щойно в 1518 році, коли французький король Франц І. переслав його в подарунку папі Клементові VII. Перший кишеневий годинник зробив Німець Генляйх із Норимберґії також в XVI. ст. Він ужив на пружину свинячої щітини, а колісцята получив із вказівкою. Потім зайнялися удосконалюванням годинників головно в Швайцарії (яка й понині славиться найкращими робітнями годинників).

Сьогодні ріжні астрономічні обсерваторії обраховують час при помочі найдокладнійших інструментів. Радіостації оповіщають світові найдокладніщу, на секунди обчислену годину. Новочасний прецизійний годинник складається зі 175 ріжних частин. На його хід збирається 1650 ріжних рухів, із яких один є делікатнійший від другого. Якорне колісце вдаряє об якір 432,000 разів денно, а маятник виконує на годину 18,009 колихань, перебігаючи денно 26 кільометрів.

Подразнений селянин.

В суді в німецькім місті Оснабрік відповідав селянин за те, що в трамваю вдарив якусь паню поза вуха. Суддя спитав селянина, як він міг зважитися на це, щоби вдарити тую паню поза вуха, коли вона не обидила його ані не подразнила. На це сміливий селянин так став виправдуватися. „Сиджу я в трамваю, а отся пані проти мене. Кондуктор бере від подорожних гроші за білети. Ця пані отвирає ручну торбочку, виймає гаманець, замикає торбочку, отвирає гаманець, бере гроші на білет, замикає гаманець, отвирає ручну торбочку, вкладає до неї гаманець, замикає ручну торбочку і бере білет. І знову отвирає ручну торбочку, виймає гаманець, вкладає білет у гаманець, замикає гаманець, вкладає гаманець у ручну торбочку, замикає ручну торбочку. Зараз після того приходить контрольор і жадає від подорожних білетів для ревізії. Ця пані отвирає ручну торбочку, виймає гаманець, отвирає його, добуває білет, показує білет контрольорови, знову вкладає білет у гаманець, замикає гаманець, вкладає його у ручну торбочку і замикає торбочку. Потім ми мусіли пересідати. Мені знову прийшлося сидіти проти тої пані. Знову приходить кондуктор, щоби збирати гроші за білети. Ця пані отвирає ручну торбочку, виймає гаманець, замикає ручну торбочку..."

— Ради Бога, перестаньте! — викликнув суддя — таж то можна збожеволіти з цього!

— Я так і думав собі — сказав селянин глибоко зітхнувши й оглядаючися довкола — я так зараз подумав собі і тому дав їй раз поза вуха!

Веселість, від якої не могли здержатися і судді, була велика, а селянин пішов до дому, заплативши невелику грошеву кару. Не могла здержатися від сміху і сама обвинувачуюча.

Жінка в готелю перед відїздом: Дайте мені рахунок. Мому чоловікові не згадуйте нíщо про нього, він хорий на серце!

Син: Тату, почім пізнати чи гриб є трійливий?

Батько: З того, як зїсться гриб і потім умреться або житься.